

KOMUNIKAT z BADAŃ

NR 151/2015

ISSN 2353-5822

Stosunek do uchodźców w krajach Grupy Wyszehradzkiej

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

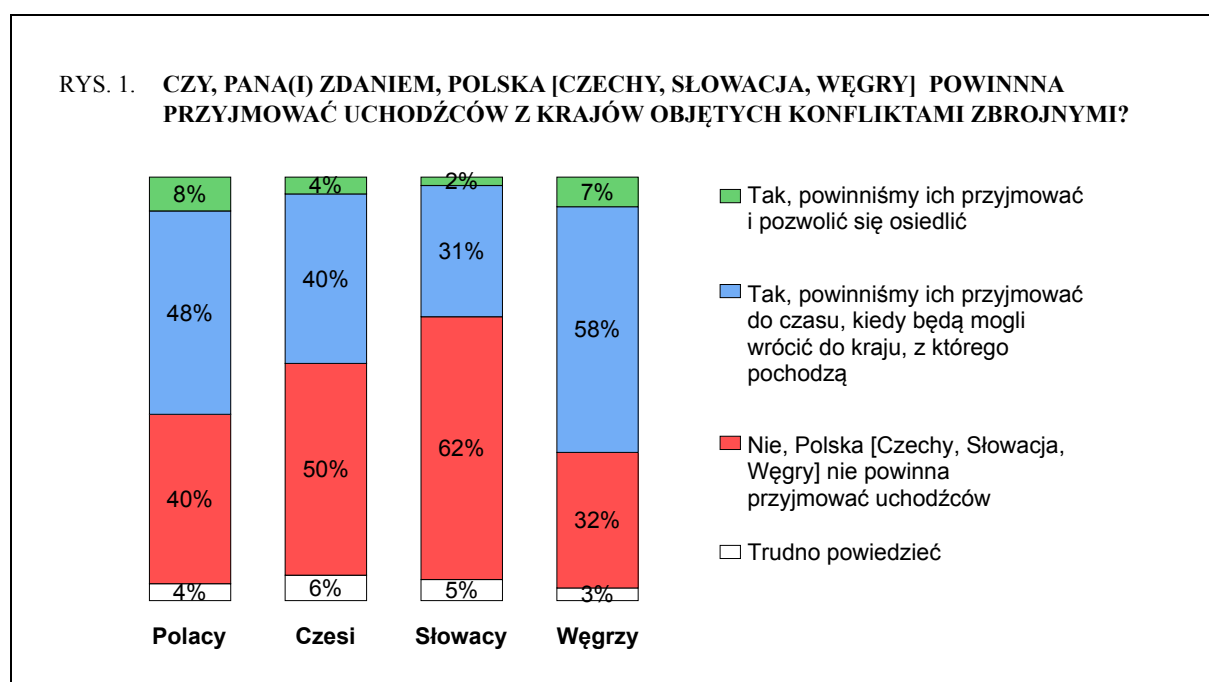
Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Państwa Grupy Wyszehradzkiej dość długo utrzymywały wspólne stanowisko wobec propozycji Komisji Europejskiej, dotyczącej rozlokowania uchodźców napływających do Europy. Polska ostatecznie zrezygnowała ze sprzeciwu wobec obowiązkowego podziału 160 tys. uchodźców między kraje członkowskie UE. Pozostałe państwa Grupy Wyszehradzkiej nadal są przeciwnie temu rozwiązaniu, mimo że zostało ono przyjęte w większościowym głosowaniu. Jak pokazują wyniki badań, nie tylko czescy, słowaccy i węgierscy politycy mają do tej kwestii stosunek bardziej krytyczny, także społeczeństwa naszych południowych sąsiadów częściej są przeciwnie przyjmowaniu przez ich państwa przybyszów spoza Europy. We wrześniu i październiku¹ CBOS wraz z partnerami z Czech (CVVM), Słowacji (FOCUS) i Węgier (TÁRKI) przeprowadził badania porównawcze dotyczące stosunku do uchodźców w krajach Grupy Wyszehradzkiej.

Wyniki tych badań pokazują, że między mieszkańcami czterech państw wchodzących w skład Grupy Wyszehradzkiej istnieją znaczące różnice postaw wobec uchodźców. Węgrzy, przez których kraj przewinęło się ostatnio tysiące uchodźców, okazują się najbardziej otwarci na udzielanie schronienia uciekinierom z terenów objętych wojną (65% akceptuje przyjęcie uchodźców z państw objętych konfliktami zbrojnymi, a 32% jest temu przeciwnych). Nieco bardziej sceptyczni są Polacy, wśród których dwie piąte (40%) sprzeciwia się przyjmowaniu jakichkolwiek uchodźców. Większość polskiego społeczeństwa (56%) solidaryzuje się jednak z uchodźcami i zgadza się na przynajmniej czasowy ich pobyt w naszym kraju.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (304) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 17–23 września 2015 roku na liczącej 972 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski. Sondaż w Czechach (CVVM) realizowano w dniach 7–14 września 2015 roku (N=953), na Słowacji (FOCUS) w dniach 1–9 września 2015 roku (N=1003), a badanie na Węgrzech (TÁRKI) – od 16 do 23 października 2015 roku (N=1003).

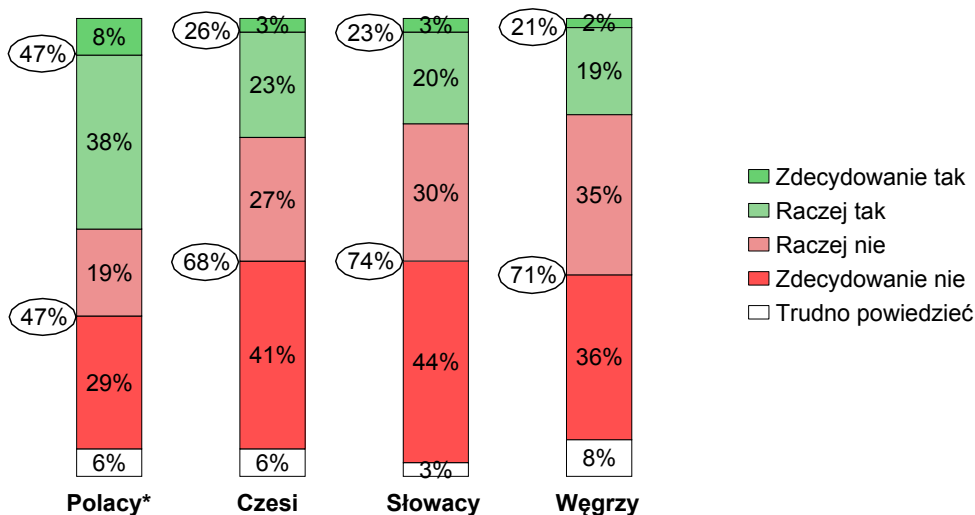
Mniej przychylni przyjmowaniu uchodźców są Czesi – połowa (50%) sprzeciwia się przyjmowaniu ich do Czech, a ponad dwie piąte (44%) akceptuje takie działania. Udzielanie schronienia uchodźcom budzi największy sprzeciw na Słowacji, gdzie tylko co trzeci badany (33%) aprobuje choćby czasową pomoc, a prawie dwie trzecie (62%) wyraża całkowitą jej dezaprobatę.

W kwestii przyjmowania napływających obecnie do Europy uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki różnice opinii w państwach Grupy Wyszehradzkiej układają się nieco inaczej. Polacy są wyraźnie podzieleni, jeśli chodzi o ich stosunek do przyjęcia części napływających do Europy przybyszów (47% wobec 47%), natomiast wśród Czechów zdecydowanie przeważają przeciwnicy takich działań (68% wobec 26%), a wśród Słowaków i Węgrów przewaga przeciwników jest jeszcze większa (odpowiednio: 74% wobec 23% i 71% wobec 21%).

Krytyczne stanowisko w tej kwestii wyrażane niemal równie często przez Węgrów co przez Słowaków może jednak wynikać nie tyle ze stosunku do tej grupy uchodźców, ile z odmiennej sytuacji. Węgrzy mogli rozumieć to pytanie jako dotyczące przyjęcia jeszcze większej liczby uchodźców od tej, jaka już przewinęła się przez ich kraj.

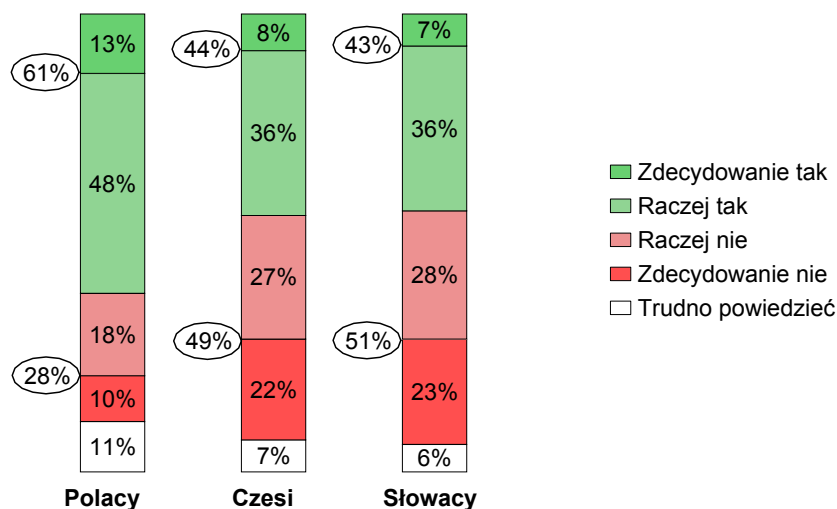
RYS. 2. Z POWODU DUŻEGO NAPŁYWU UCHODźCÓW Z BLISKIEGO WSCHODU I AFRYKI DO NIEKTÓRYCH PAŃSTW UNII EUROPEJSKIEJ KRAJE TE NIE SĄ W STANIE PORADZIĆ SOBIE Z TYM PROBLEMEM. CZY, PANA(I) ZDANIEM, POLSKA [CZECHY, SŁOWACJA, WĘGRY] POWINNA PRZYJĄĆ CZĘŚĆ UCHODźCÓW PRZYBYWAJĄCYCH DO EUROPY?

* Zdecydowanie tak – 8,2%, raczej tak – 38,3% (łącznie 46,5%), raczej nie – 18,5%, zdecydowanie nie – 28,8% (łącznie 47,3%)

Wprawdzie można mówić o pewnym wzroście liczby mieszkańców Ukrainy ubiegających się o azyl w państwach Unii Europejskiej, jednak skala tego zjawiska jest nieporównywalna z liczbą uchodźców przybywających do Europy przez Morze Śródziemne. Mimo to w Czechach i na Słowacji nawet potencjalny napływ uchodźców z Ukrainy częściej wywołuje sprzeciw niż akceptację (49% wobec 44% w Czechach i 51% wobec 43% na Słowacji). Najbardziej otwarci na przyjmowanie uchodźców z Ukrainy są Polacy (61% deklaracji poparcia).

RYS. 3. W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM NA WSCHODZIE UKRAINY ODNOTOWANO TAKŻE WZROST LICZBY UCHODźCÓW Z TEGO KRAJU. CZY, PANA(I) ZDANIEM, POLSKA [CZECHY, SŁOWACJA, WĘGRY] POWINNA PRZYJĄĆ UKRAIŃSKICH UCHODźCÓW Z TERENÓW OBJĘTYCH KONFLIKTEM?

Zrealizowane we wrześniu 2015 roku badania Eurobarometru Parlamentu Europejskiego² pokazują, że obywatele państw Europy Środkowo-Wschodniej najrzadziej popierają propozycje bardziej równomiernego podziału uchodźców napływających do Unii Europejskiej między państwa członkowskie. To poparcie jest zdecydowanie najniższe wśród Czechów i Słowaków, którzy w większości są przeciwni takim działaniom. Ponadto Słowacy najrzadziej w UE dostrzegają ekonomiczne korzyści z napływu migrantów spoza Unii. Niewiele lepiej oceniają je także Czesi, Węgrzy czy Polacy.

Badania dotyczące stosunku do uchodźców w krajach Grupy Wyszehradzkiej potwierdzają, że obawy przed napływem znacznej liczby uchodźców najsilniejsze są wśród Czechów i Słowaków. Węgrzy natomiast z jednej strony w większości akceptują potrzebę udzielania schronienia uchodźcom z terenów objętych konfliktami zbrojnymi, z drugiej zaś ponad dwie trzecie jest przeciwnych przyjęciu przez Węgry części uchodźców

² Parlament Europejski „Parlemeter 2015. The main challenges for the EU, migration, and the economic and social situation”, Dostępne: http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2015/2015parlemeter/eb84_1_synthese_analytique_partie_1_migration_en.pdf

z Bliskiego Wschodu i Afryki napływających do Europy. Jednak w odróżnieniu od pozostałych państw Grupy Wyszehradzkiej Węgry doświadczyły już masowego napływu uchodźców i związanych z tym problemów, mimo iż dla zdecydowanej większości z nich nie są krajem docelowym.

Węgrzy wykazują największą wrażliwość na potrzeby uchodźców z obszarów objętych konfliktami zbrojnymi, natomiast Polacy częściej niż Czesi i Słowacy skłonni są do oferowania schronienia uchodźcom – generalnie, a także konkretnie tym z Bliskiego Wschodu, Afryki i Ukrainy.

Opracowała
Katarzyna KOWALCZUK